

Hvordan blogge om medisinsk historie?

Michael 2018; 15: 260–2.

Jeg fattet interesse for medisinsk historie som hadde tilknytning til Bergen og regionen rundt, under medisinstudiet ved Universitetet i Bergen. Etterhvert oppstod et ønske om å videreformidle de spennende historiene. En blogg var et overkommelig prosjekt, og et fint verktøy for å presentere medisinsk historie med et populærvitenskapelig tilsnitt. Bloggen har ført meg på skattejakt i antikvariat og på internett, og er en los inn i det rike materialet som finnes om medisinsk historie i Bergen. Publikasjonsplattformen Wordpress har vært et effektivt verktøy for publisering.

Siden 2012 har jeg vært forfatter av en blogg om medisinsk historie i Bergen (1). Da jeg studerte medisin ved Universitetet i Bergen fra 2004 til 2011, fattet jeg interesse for medisinsk historie. Naturlig nok ble jeg spesielt opptatt av den medisinske historien som hadde tilknytning til Bergen og regionen rundt. Det var mye å ta av: Leprahistorien, folkebad og folkehelse, Fridtjof Nansens nevroforskning og Konrad Birkhaugs eventyrlige liv. Etterhvert som jeg leste mer om disse temaene, ble jeg interessert i å formidle de historiene jeg fant. Målet var å hente historiene fram fra fagtidsskrifter, arkiver og gamle bøker, og gjøre dem tilgjengelig for flere.

Bloggen har ført meg på skattejakt i antikvariat i Bergen og Oslo og på internett. I hyllene helt opp under taket i Norlis antikvariat i Oslo fant jeg 1887-utgaven av det populærvitenskapelige tidsskriftet *Naturen*. Dette var den første årgangen som ble utgitt av Bergens Museum. I dette bindet skriver Gerhard Armauer Hansen både om «Vaksination og immunitet», «Hvalfangst ved blodforgiftning», «Lugten hos kvindene», «Skorpioners selvmord», «Om sansningen hos småbørn» og om «Hypnotismen». Et eksempel på den store bredden hos datidens vitenskapsmenn.

Et av de mest interessante prosjektene jeg har gjort i arbeidet med bloggen, er artikkelen om «Bergen ligbrændingsforening». Historien om Ligbrændingsforeningen er en fascinerende historie om hvordan tanker om hygiene, folkehelse og rasjonalitet førte til at det oppstod en kremasjonsbevegelse på slutten av 1800-tallet. Denne artikkelen kan også tjene som et godt eksempel på hvordan jeg har arbeidet med bloggen.

Jeg kom litt tilfeldig over dette temaet på nettsidene til Bergen byarkiv, og fattet interesse for det. Artikkelen «Knokkelmanden, det gamle Skræmsel» (2) på bloggen til Frans Arne H. Stylegar, Arkeologi i Nord, ble en viktig inngangsport til temaet. På Nasjonalbiblioteket på nettet fant jeg boken *Norsk kremasjonsforening 75 år* (3) som gav utfyllende informasjon om norsk kremasjonshistorie. Samme sted fant jeg også en utgave av *Nordre Bergenhus Amtstidende* fra 1898 der Norsk ligbrændingsforening ber om støtte til sitt arbeid (4). Jeg kontaktet Bergen byarkiv og fikk komme i lese-salen deres og lese arkivmaterialet etter Bergen ligbrændingsforening. Her fant jeg praktisk informasjon om hvordan det hadde vært organisert, og kunne finne navnene på mange av dem som hadde undertegnet en «Tilkjendegivelse» om kremasjon. Basert på disse kildene utformet jeg en artikkel om foreningen, med et sideblikk til kremasjonsbevegelsen i Norge og Europa på denne tiden.

Et annet prosjekt som jeg startet med nokså tidlig i arbeidet med bloggen, er et medisinsk historisk kart over Bergen. Her har jeg forsøkt å plote inn sykehus, folkebad, apotek, helseinstitusjoner og andre steder av medisinsk-historisk betydning. Mange av stedene har også en kort beskrivelse. En del av bygningene står fortsatt i dag, og har vært lette å finne og plote inn på kartet, mens en del er revet eller har brent ned. Disse bygningene har vært en større utfordring å plassere, men ved å studere gamle kart har jeg lykket i å lokalisere mange av disse også. Nå er kartet en god oversikt for den som vil finne stedene jeg skriver om i bloggen, eller for den som er på jakt etter hvor et gammelt apotek eller sykehus lå. For å lage dette kartet brukte jeg verktøyet «Mine steder» i Google Maps. Jeg har en idé om å bruke dette kartet til å lage en medisinskhistorisk vandring gjennom Bergen.

Hovedutfordringen med bloggprosjektet er å ha tid til å produsere innhold. Bloggen er et hobbyprosjekt drevet uten noen økonomisk støtte. En forutsetning for å få dette til har vært at jeg har hatt et publiseringsverktøy som har vært fritt tilgjengelig, og som jeg ikke har behøvd å bruke tid på å sette opp og drive. Jeg har brukt *WordPress* som er et publiseringsystem for nettsted, som kan brukes til å produsere både blogger og andre typer nettsteder.

Årene som har gått siden oppstart har vist at det er begrenset hvor mye tid jeg har til å skrive lengre artikler. Jeg har i stedet funnet min rolle som en los inn i det rike materialet som allerede finnes om medisinsk historie i Bergen. Dette materialet finnes i tidsskrifter og bøker, i arkivsamlinger og på nettsteder. I dag er en god del arkivmateriale, kart, eldre bøker og bilder digitalisert. Mye kan finnes i Nasjonalbiblioteket, i Digitalt museum eller i digitale arkiver ved biblioteker, universiteter og arkivinstitusjoner. Jeg har blitt møtt med stor velvilje når jeg har kontaktet forskjellige institusjoner og bedt om å få bruke et bilde eller to på bloggen. Ved å løfte fram materiale fra arkiver, andre nettsteder og bøker og sette det sammen med egenproduserte artikler, har jeg oppnådd en akseptabel publiseringsfrekvens. I løpet av de siste seks årene har jeg fått presentert en rekke personer og steder av medisinskhistorisk betydning i Bergen by. Det er fortsatt mye å ta av.

Litteratur

1. Salte T. Medisinsk historie i Bergen [Internett]. [siteret 26. mai 2018]. Tilgjengelig på: <https://medisinskhistoriebergen.wordpress.com/>
2. Stylegar F-AH. Knokkelmanden, det gamle Skræmsel [Internett]. Arkeologi i Nord. 2008 [siteret 26. mai 2018]. Tilgjengelig på: <http://arkeologi.blogspot.com/2008/11/knokkelmanden-det-gamle-skrmsel.html>
3. Jullum B. *Norsk kremasjonsforening 75 år, 7. februar 1889-1964: kort historikk*. Oslo: Norsk kremasjonsforening; 1964. 39 s.
4. Berner HE, Thaulow T, Heiberg A, Uchermann, Welhaven H, Berner O. Fra Norsk ligbrændingsforening. *Nordre Bergenhus Amtstidende*. 3. desember 1898; 2.

*Tore Salte
lege i spesialisering i indremedisin og infeksjonsmedisin,
Medisinsk avdeling
Sørlandet sykehus HF
Kristiansand
tore.salte@gmail.com*